

Szczecin, dnia stycznia 2009 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

71-420 Szczecin, ul. J. Odrowąża 1

LSZ -41068-3-08

P/08/116

Pani

Barbara Michalczyk

Burmistrz Miasta i Gminy

Czaplinek

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła w Urzędzie Miasta i Gminy w Czaplinku zwanym dalej Urzędem, kontrolę realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych w latach 2006 – 2008 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 31.12.2008 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Pani Burmistrz niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli, mimo stwierdzenia nieprawidłowości, pozytywnie ocenia realizację przez Urząd zadań z zakresu Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

1. Na podstawie zgłoszenia z lipca 2004 r. Aglomeracja Czaplinek ujęta została w aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) przyjętej w dniu 7.06.2005 r. przez Radę Ministrów. Według KPOŚK dla Aglomeracji przewidziano na lata 2005 – 2015 budowę sieci kanalizacyjnej o długości 30 km, a jej koszt oszacowano na 15.799 tys. zł. Gmina posiadała oczyszczalnię ścieków, która spełniała wymagane standardy i nie wymagała inwestycji, a wskaźnik tzw. równoważnej liczby mieszkańców (RLM) wynosił 14.489.

¹ Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701

Wymieniony wskaźnik RLM ogłoszony został przez Wojewodę Zachodniopomorskiego w rozporządzeniu nr 93/2006 z dnia 11.04.2006 r. w sprawie ustanowienia Aglomeracji Czaplinek². W wyniku dwóch zmian wprowadzonych na wniosek Gminy (w dniu 30.01.2007 r.³ i w dniu 20.05.2008 r.⁴), w ww. zarządzeniu dokonano zmian obszaru Aglomeracji a wskaźnik RLM zwiększono ostatecznie do 17.333. Zwiększanie wskaźnika RLM wynikało z zamiaru pozyskania środków UE.

Wprowadzone zmiany spowodowały skrócenie czasu przewidzianego założeniami KPOŚK na osiągnięcie planowanego efektu ekologicznego. Dla aglomeracji o RLM większej niż 15.000 założenia te przewidują, że zadanie własne gmin w zakresie usuwania i oczyszczania ścieków na obszarach aglomeracji (wynikające z art. 208 ustawy z 18 lipca 2001 r. Prawo wodne⁵) powinno być zrealizowane do 31.12.2010 r.

W latach 2005 – 2008 (I półrocze) Gmina wybudowała 9,9 km sieci kanalizacyjnej na terenie Aglomeracji co oznacza, że po upływie 55 % czasu przewidzianego na realizację przez Gminę założeń KPOŚK (liczonego od czerwca 2005 r. do grudnia 2010 r.) wybudowano łącznie 33 % długości planowanej sieci.

W ocenie NIK, dotychczasowe tempo budowy sieci kanalizacyjnych wskazuje na możliwość zagrożenia terminowej, tj. do końca 2010 r. realizacji zadań inwestycyjnych przewidzianych w KPOŚK dla Gminy Czaplinek, tym bardziej, że dotychczasowe działania mające na celu pozyskanie źródeł finansowania realizacji tych zadań okazały się nieskuteczne. Jednocześnie w dniu 25.07.2007 r. Gmina w ankiecie aktualizacyjnej założeń KPOŚK dokonała zwiększenia planu budowy sieci kanalizacyjnej do 41,65 km.

2. Gmina zapewniła właściwe warunki realizacji inwestycji ujętych w KPOŚK, wykonanych w latach 2006 – 2008 oraz przygotowanych do realizacji w 2009 r. Zadania te były ujęte w wieloletnich planach inwestycyjnych Gminy. Lokalizacja sieci była zgodna z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a na obszarze nie objętym tym planem – uzyskano decyzje lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzje o warunkach zabudowy i pozwolenia na budowę. Inwestycje były realizowane na podstawie zatwierdzonych projektów budowlanych. Na realizację ww. zadań, w budżecie Gminy na poszczególne lata zaplanowano odpowiednie środki finansowe. Przy udzielaniu zamówień publicznych na wykonanie robót budowlanych w ramach KPOŚK przestrzegano w Gminie

² Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego Nr 58 poz. 1056

³ Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego Nr 26 poz. 373

⁴ Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego Nr 54 poz. 1178

⁵ Dz.U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.

przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁶, a prace te realizowane były zgodnie harmonogramami oraz z warunkami zawartych umów.

W toku kontroli ustalono, że wykonawca kanalizacji osiedla mieszkaniowego „Wiejska” w Czaplinku – II etap (Spółka EW), wniosła zabezpieczenie roszczeń z tytułu gwarancji jakości w wysokości 19.125 zł z okresem ważności tylko do listopada 2010 r., tj. o 24 miesiące krótszym od określonego w umowie. W wyniku działań podjętych przez pracowników Urzędu, w trakcie kontroli NIK wykonawca dostarczył aneks gwarancji z terminem ważności do 16.11.2012 r., tj. zgodnie z warunkami umowy.

3. Sprawozdania z realizacji przez Gminę założeń KPOŚK w kontrolowanym okresie były przesłane do Wojewody Zachodniopomorskiego w terminach określonych art. 43 ust. 3b ustawy Prawo wodne, z wyjątkiem sprawozdania za lata 2003-2005, które zostało wysłane 6.03.2006 r., tj. z 6-dniowym opóźnieniem.

Część informacji przedstawiana przez Urząd w sprawozdaniach z realizacji założeń KPOŚK w Aglomeracji była ustalana w oparciu o nieudokumentowane dane i była niezgodna ze stanem faktycznym. I tak np.:

- wykazywana liczba mieszkańców korzystających z z taboru asenizacyjnego ustalona była szacunkowo a Urząd nie posiadał udokumentowanych danych na ten temat. Ustalono, że informacje te w sprawozdaniach były zawyżane o około 3.800 osób (ok. 75 %),
- wykazywane w poszczególnych latach ilości ścieków powstających w Aglomeracji różniły się znacząco (w latach 2003-2005 wykazano 292 tys. m³, w 2006 r. - 187,6 tys. m³, a w 2007 r. - 313,7 tys. m³), co było spowodowane brakiem analizy uzyskanych a niepotwierdzonych informacji,
- w sprawozdaniu za 2006 r. wykazano nakłady inwestycyjne w kwocie 503 tys. zł., tj. o 167,6 tys. zł niższe niż ujęto w sprawozdaniu finansowym z wykonania budżetu za ten rok. Natomiast w sprawozdaniu za 2007 r. wykazano kwotę 982,4 tys. zł, zamiast wynikającej ze sprawozdania finansowego kwoty 874,2 tys. zł,
- jako średnią przepustowość oczyszczalni podawano średnią arytmetyczną maksymalnej przepustowości dla pogody opadowej i bezopadowej zamiast średniej dziennej wynikającej z wyliczenia rocznej ilości ścieków oczyszczonych podzielonych przez liczbę dni w roku.

⁶ tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 164, poz. 1163 ze zm.

Według wyjaśnień udzielonych w toku kontroli powstanie ww. nieprawidłowości i uchybień w sprawozdawczości wynikało m.in. z braku instrukcji postępowania oraz braku szkoleń pracowników Urzędu koordynujących realizację KPOŚK na terenie Aglomeracji.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

- 1) dokonanie analizy realnych możliwości realizacji inwestycji ujętych w KPOŚK, w celu opracowania strategii dalszego udziału Gminy w Programie,
- 2) skorygowanie sprawozdań z realizacji KPOŚK za lata 2003-2007 i podjęcie działań organizacyjnych zabezpieczających rzetelną sprawozdawczość w przyszłych okresach.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pani Burmistrz, w terminie miesiąca od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust.1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Burmistrz prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.